

**HUGO TREFFNERI GÜMNAASIUMI ÕPETAJATE
KOMPETENTSIMUDELI JA ARENGUPROGRAMMI
VÄLJATÖÖTAMINE**

KONSULTATSIOONIPROJEKTI KOKKUVÕTE

**12. aprill 2002. a.
OÜ OM Arendus**

SISUKORD

Konsultatsiooniprojekti tegevuskava ja planeeritud tulemused	3
Kokkuvõtte eesmärkide sõnastamise nõupidamisest	5
Kompetentside mudel	7
Kompetentside kirjeldus	8
Arenguprogrammi lähtekohad	10
Arenguprogrammi peateemad	11

HUGO TREFFNERI GÜMNAASIUMI ÕPETAJATE KOMPETENTSIMUDELI JA ARENDUSPROGRAMMI VÄLJATÖÖTAMINE

A. tegevuskava ja tulemused

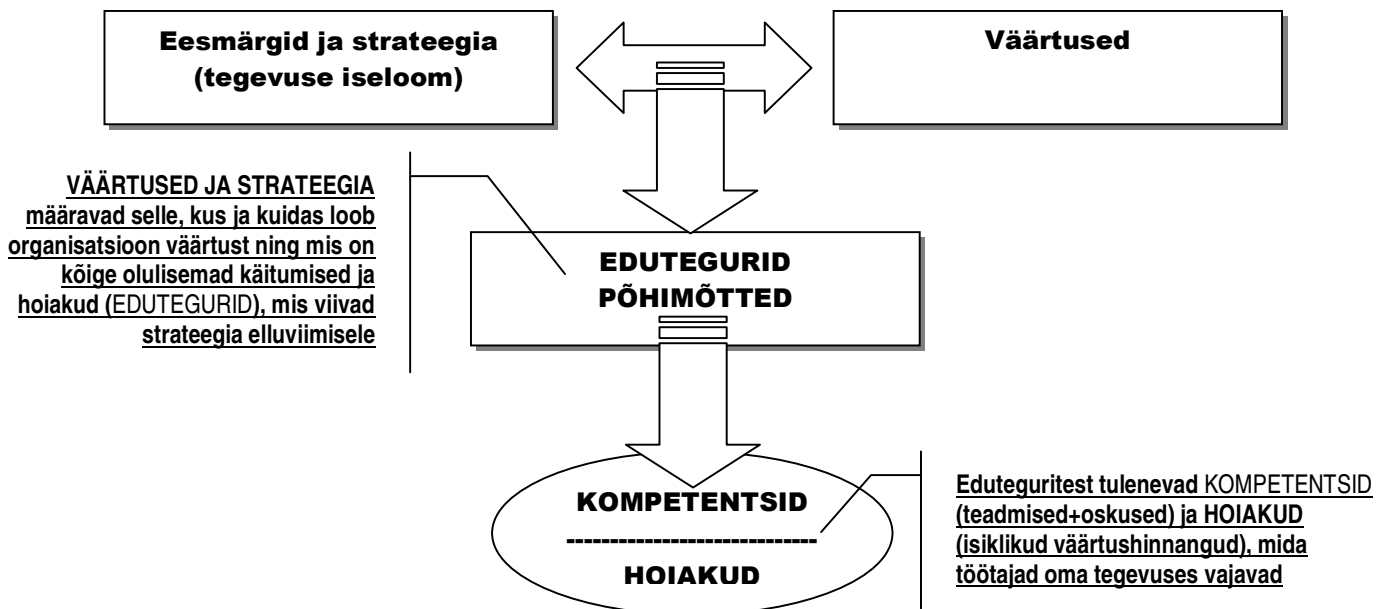
1. EESMÄRKIDE JA TEGEVUSKAVADE SÕNASTAMINE

Töömeetod: 2 arendusnõupidamist laiendatud juhtkonnaga + eelnev ja vahepealne ettevalmistustöö

Tulemus: Konkreetsed, mõõdetavad eesmärgid 3 aastaks ning tegevuskava nende elluviimiseks

2. ARENDUSPROGRAMMI ETTEVALMISTAMINE

2.1. Eesmärkide "tõlkimine" kompetentside keelde (vajalikud oskused ja omadused)

Töömeetod: Kirjalik küsimustik õpetajatele ja õpilastele ("Kes on meie kooli parimad õpetajad?", "Mida nad teevad või oskavad?")

Fookusgrupid tulemuste interpreteerimiseks ja täpsustamiseks

Tulemus: Õpetaja kompetentsimudel

2.2. Praeguse kompetentside taseme hindamine (peamised arenguvajadused)

Töömeetod: Kompetentside mudeli tutvustus õpetajaskonnale

Enesehinnangu küsimustik õpetajatele

Kokkuvõtte küsimustikest, tulemuste esitamine juhtkonnale ning koolitusvajaduse arutelu

Tulemus: Koolitusprioriteetide loetelu

2.3. Koolitusprogrammi koostamine (lähtuvalt 2.1. ja 2.2.)

Peamised küsimused, millele peame siin vastused leidma:

- Kuidas tagada järjepidevus erinevate osade vahel?
- Kuidas tagada motivatsioon pidevaks arenguks ja enesega tegelemiseks?
- Kuidas suunata uute oskuste töösserakendamist?
- Kuidas kasutada koolitust kooli visiooni rõhutamiseks ja ühiste väärtuste kujundamiseks?

Töömeetod: Konsultandi iseseisev töö + nõupidamine tulemuste esitamiseks ning arutamiseks

Tulemus: HTG arendusprogrammi alusdokument, mis saab läbirääkimiste aluseks koolitajatega

KOKKUVÕTE EESMÄRKIDE SÕNASTAMISE NÕUPIDAMISEST

MIDA HTGs VÄÄRTUSTATAKSE

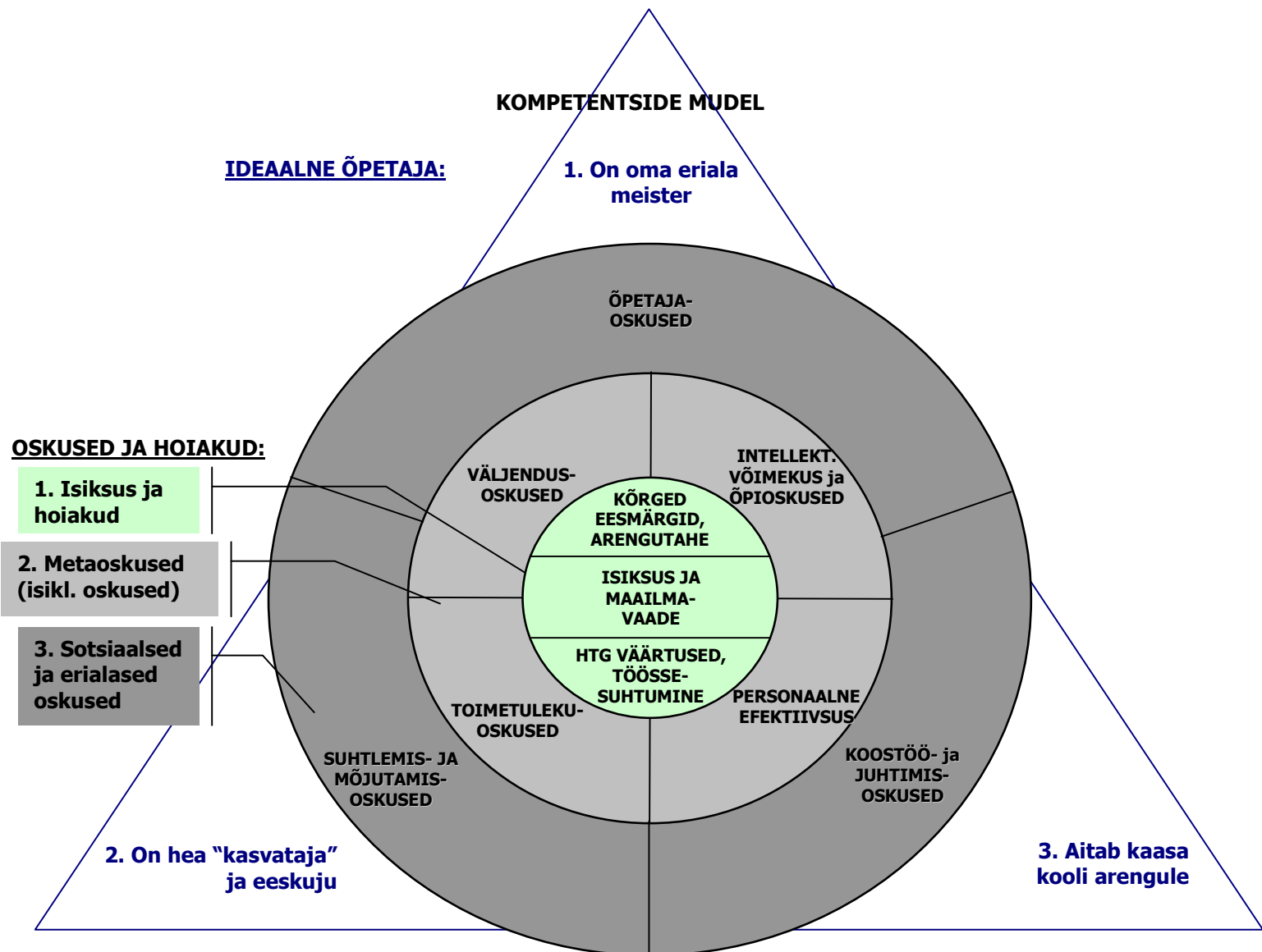
- Koolimaja kui õpikeskkond
- Kooli ajalugu, traditsioonid
- Praegune õppesüsteem (ülikooli mudel)
- Õppimine on au sees, suur motivatsioon
- Kõrge tase, nõudlikkus (nii õpilase kui enese suhtes)
- Mõttlemisvõimeline inimene (õigus valida, ja kohustus vastutada)
- Demokraatlik, usaldus õpilase suhtes ("suhtume nagu täiskasvanud inimesesse)
- Sõbralikkus, tolerantsus ("suur õpetajate tuba")

VISIOON

- Klassiväline töö: HTG kasvatab kombekaid, viisakaid, julgeid inimesi
- Vastutustunne, eetika
- Kõik õpilased kannavad edasi kooli põhiväärtusi
- Rahulolev, elurõõmus õpetaja (toimetulev)
- Et jääks õpetajatel aega ka ennast laadida
- Võtta vastu rohkem erilisi, andekaid õpilasi (poiste-tüdrukute tasakaal)

3 AASTA EESMÄRGID

- Koolimaja rakendatud täies mahus (ruumid/õppevahendid)
- Kaasaminek ühiskonna muutustega (?) – oleks vaja prognoosida, millised muutused ees seisavad ja ennetavalt muutuda
- Järelkasv (õpetajaskond vananeb?)
- Stabiilsus, tasakaal, rahulik aeg
- Õppetulemuste tase ei tohi langeda (sissesaamise %, eksamitulemused, edukas esinemine olümpiaadidel) – siin on vaja: 1) numbriliselt määratleda eesmärgid; 2) leida arenguruumi (kui nendes eesmärkides ei ole võimalik areneda, vaid ainult taset hoida, siis tuleks leida veel lisaeesmärgid, mille nimel pingutada)
- Kogu asjaajamine – IT-lahendused

KOMPETENTSIDE KIRJELDUS

PÕHIKOMPETENTSID

1. ERIALANE MEISTERLIKKUS

Aine põhjalik tundmine

Süsteemsus (seoste loomine ainete vahel)

Praktilisus (õpitava kasutamine, seosed igapäevaeluga)

Oskus oma ainet õpetada

Töövõtete mitmekesisus, uute meetodite omandamine ja rakendamine

2. PEDAGOOGILINE KASVATUSTÖÖ

Mõjutab õpilaste maailmavaadet

On eeskujuks

Oskab suunata isikuslikku arengut

3. KOOLI ARENGULE KAASAITAMINE

Aktiivsus ja initsiatiiv

Kaasalöömine oma aine arengus

Koostöö teiste aineõpetajatega

1. ISIKSUS JA HOIAKUD

1.1. ISIKSUS JA MAAILMAVAADE

Haritus ja lai silmaring

Isikupära, julgus olla ise

Korrektus ja tasakaalukus

Sõbralik ja meeldiv, suhtlemisaldis

Optimism ja huumorimeel

1.2. HTG VÄÄRTUSED JA TÖÖSSESUHTUMINE

(Väljendab oma käitumises HTG väärtusi, on "tõeline isiksus ja pedagoog")

Respekt, tolerantsus, inimlik suhtlemisviis

Suhtumine oma rolli ja õpilastesse (hooliv, õiglane, tahab noori inimesi kasvatada)

1.3. KÕRGED EESMÄRGID JA ARENGUTAHE

(Soovib teha oma tööd väga hästi, nõuab nii endalt kui teistelt palju)

Seab kõrgeid eesmärke ja töötab nende nimel sihikindlalt

Kõrged standardid, nõudlikkus

Töökus ja kohusetundlikkus

2. METAOSKUSED

(Personaalsed ja emotsionaalsed oskused ja võimed, mis kas võimendavad või vähendavad inimese teiste oskuste (näiteks IQ, erialased oskused jms.) efektiivsust ja loovad eelduse põhioskuste omandamiseks)

**2.1. PERSONAALNE EFEKTIIVSUS
(Jõuab rohkem kui teised)**

Oma elu ja aja juhtimine (prioriteedid ja planeerimine)

Vastutusvõime (oma mõjusfääri kontrollimine)

Aktiivsus ja initsiatiiv

2.2. TOIMETULEKUOSKUSED

(Suudab edukalt toime tulla isiklike ja tööalaste rollide tasakaalustamisega, säilitab stabiilse töövõime)

Stressiga toimetulek (kõrged ootused, muutustega kohanemine)

Terve enesehinnang, eneseusk

Probleemilahendusoskused

2.3. INTELLEKTUAALNE VÕIMEKUS JA ÕPIOSKUSED

Avatus uuele ja riskivalmidus

Eneseanalüüs ja õppimine tagasiside kaudu

Info hankimise oskus, analüüsivõime

Süsteemne mõtlemine, loogika, otsustusvõime

2.4. VÄLJENDUSOSKUSED JA EMPAATIAVÕIME

Selge ja täpne eneseväljendus

Argumenteerimisoskused

Empaatiavõime ja kuulamisoskus

3. SOTSIAALSED JA ERIALASED OSKUSED

3.1. ÕPETAJAOSKUSED

Grupi/klassi juhtimine

Esinemisoskused

3.2. KOOSTÖÖ- JA JUHTIMISOSKUSED

Abivalmidus ja koostöövalmidus

Oskus olla meeskonna liige

Organiseerimis- ja kaasamisoskus

Läbirääkimiste oskus

3.3. SUHTLEMIS- JA MÕJUTAMISOSKUSED

Enesekehtestamine, konfliktide lahendamise oskus

Motiveerimis- ja mõjutamisoskused

Nõustamisoskus

ARENGUPROGRAMMI LÄHTEKOHAD

Peamised küsimused, millele peame arenguprogrammi koostades vastused leidma:

- Kuidas tagada õpetajate motivatsioon pidevaks arenguks ja enesega tegelemiseks?
- Kuidas suunata uute oskuste töösse rakendamist?
- Kuidas tagada järjepidevus erinevate osade vahel?
- Kuidas kasutada koolitust kooli visiooni rõhutamiseks ja ühiste väärtuste kujundamiseks?

ÕPPEPROTSESSI LÄHTEKOHAD:

1. Õpetaja peab ise vastutama oma õppimise eest

- ⇒ Õpetajad peavad saama sõna sekka öelda arenguprogrammi kujunemisel (kuidas?)
- ⇒ Iga koolitus peab olema õpetajale kasulik ja pakkuma naudingut (praktiline, suur harjutuste osakaal)
- ⇒ Iga koolitusteema seostamine õpetaja enda vajaduste ja isiksusliku arenguga
- ⇒ Juhtkonna tähelepanu õppimisele (ise osalemine, arenguestlused)

2. Õppimine peab olema pidev protsess, mitte ühekordne üritus

- ⇒ Regulaarsed koolituspäevad (4-6 päeva aastas)
- ⇒ Jätkukoolitused (2+1-päevane formaat?)
- ⇒ Iga koolitaja suhtleb oma grupiga ka peale koolitust 1 kuu jooksul
- ⇒ Arendusseminaride sari (koolisisene, õpetajad ise valmistavad ette ja viivad läbi)

3. Maksimaalne rõhk õpitu rakendamisele igapäevatöös

- ⇒ Iga koolitus lõpeb eesmärkide seadmisega ("mida ma hakkan oma töös rakendada")
- ⇒ Isikliku arengu päevik (eesmärgid, täitmine ja analüüs)
- ⇒ Toetusgrupid? (3-4 liikmelised grupid, mis käivad koos ca. 1 kord kuus, et arutada õpitu rakendamist ja esilekerkinud raskusi ning toetada üksteist)

4. Koolitused peavad olema järjepidevad ning lähtuma samadest seisukohtadest

- ⇒ Koolituse ettevalmistamine, lähtudes HTG missioonist, väärtustest ja eesmärkidest
- ⇒ Sünergia erinevate teemade vahel (koolitajad peavad omama ettekujutust kogu arenguprogrammist ja enda koolituse kohast selles)
- ⇒ Iga koolitus algab eelneva õppetsükli kokkuvõttega

ARENGUPROGRAMMI PEATEEMAD

1. Isikliku arengu programm (juuni/august 2002 – juuni 2003)

Põhirõhk kompetentside mudeli 2. ringile: isiklikele oskustele. Lisaks käsitletakse ka 1. Isiksust ja hoiakuid – kuidas need käitumises väljenduvad.

Optimaalne maht: 8-9 päeva (nt. juunis ja augustis 2+2 p. kursus, novembris 1 p. jätkukursus, märtsis 2 p. kursus, juunis 1-2 p. jätkukursus ja kokkuvõtted)

2. Õpetajaoskuste arenguprogramm

Toetudes 1. etapis õpitud oskustele, konkreetsete õpetajaoskuste treeningprogramm. (Loetelu õpetajaoskustest...)

3. Suhtlemis- ja mõjutamisoskuste arenguprogramm

4. Koostöö- ja juhtimisoskuste arenguprogramm